

SPANIELEIDEN METSÄSTYSKOKEEN (SPME, SPME-V) SÄÄNNÖT

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa xx
Voimassa xx alkaen

SPANIELEIDEN METSÄSTYSKOKEEN (SPME, SPME-V) SÄÄNNÖT

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa xx. Voimassa xx alkaen.

Osallistuessaan kokeeseen koiran omistaja, ohjaaja, haltija tai muu henkilö sitoutuu noudattamaan näitä sääntöjä ja näihin sääntöihin liittyviä ohjeita sekä Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita.

Näiden sääntöjen lisäksi noudatetaan Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita. (Liitevihko), lajikohtaiset järjestämishjeet ja liitteet sekä ”Ohje kokeissa, kilpailuissa ja testeissä käytettävistä tarhatsuista riistalinnuista”.

1. KOKEEN TARKOITUS

Kokeiden tarkoituksena on ylläpitää ja kehittää ylösajavien ja noutavien koirien käyttöä metsästyskoirina sekä haavoittuneen tai kadoksiin jääneen riistan talteenottajina. Tavoitteena on myös suoritusten perusteella arvioida koirien tasoa jalostustyön pohjaksi.

2. KOKEEN LUONNE

Kokeet ovat luonteeltaan joko yleisiä, yhdistyksen jäsenten välisiä tai rotukohtaisia kokeita ja kilpailuja. Kokeesta käytetään lyhennystä SPME. Vesilinnuilla ja kahlaajilla suoritettua kokeesta käytetään lyhennystä SPME-V.

OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Kokeisiin saavat osallistua kaikki Suomen Kennelliiton (jäljempänä Kennelliitto) rekisteröinti-, tunnistusmerkintä- ja rokotusmääräykset täyttävät FCI:n roturyhmiin 8.2 ja 8.3 kuuluvat, sekä FCI:n jäsenjärjestöjen rekisteröimät vähintään yhdeksän (9) kuukautta täyttäneet koirat, jotka ovat suorittaneet spanieleiden vesityökokeen hyväksytysti.

Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa kokeeseen osallistuvien koirien lukumäärä kulloinkin voimassa olevien Kennelliiton ohjeiden mukaisesti, milloin järjestelytoimenpiteet niin vaativat. Rajoitukset on mainittava koeanomuksessa.

Kokeeseen ei saa osallistua:

- sairas, loukkaantunut tai vammautunut koira
- narttu 30 vuorokautta ennen arvioitua penikoimista (arvioitu aika = 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta) ja alle 75 vuorokautta penikoimisen jälkeen
- kiimainen narttu
- typistetty koira
- koira, joka ei täytä Kennelliiton antidopingsäännön vaatimuksia
- koira, joka on vihainen ihmisille tai toisille koirille

3. JÄÄVIYS

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen jääviyssääntö.

4. KOKEEN SIIRTO TAI PERUUTUS

Kennelliiton kulloinkin voimassa oleva yleinen sääntö.

5. TUOMARIT

Ylituomari

Ylituomarin tulee olla Kennelliiton hyväksymä SPME-ylituomari. Ylituomareilla tulee olla voimassa oleva Kennelliiton arvosteluoikeus. Ylituomarin tulee olla Kennelliiton sekä jonkun FCI roturyhmiä 8.2 tai 8.3. edustavan rotujärjestön jäsen.

Palkintotuomari

Palkintotuomarina voi toimia kennelpiirin pätevöimä arvosteluoikeuden omaava spanieleiden metsästyskokeen palkintotuomari, jolla on voimassa oleva Kennelliiton jäsenyys.

Ulkomaisen tuomarin tulee olla FCI:n hyväksymän kenneljärjestön jäsen ja sen hyväksymä spanieleiden metsästyskokeen tuomari, jolla on kotimaassaan voimassa oleva arvosteluoikeus. Arvosteluoikeuden vahvistamisesta tulee ennen koetta toimittaa Kennelliitolle todistus.

6. ARVOSTELU

Koirien metsästysominaisuudet ja työskentely arvostellaan näiden sääntöjen liitteenä olevien Kennelliiton hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

7. KOELUOKAT JA KÄSITTEET

7.1 Koeluokat

Avoim luokka (AVO)

Koiralle, joka on vähintään 9 kuukautta vanha, suorittanut spanieleiden vesityökokeen hyväksytysti, eikä ole saavuttanut avoimessa luokassa ensimmäistä palkintoa.

Voittajaluokka (VOI)

Koiralle, joka on saavuttanut avoimessa luokassa ensimmäisen palkinnon.

7.2. Suoritukseen liittyviä käsitteitä

- 1) Koiranohjaaja luopuu kesken kokeen -Luopui; tulosta ei lasketa, merk. AVO- / VOI-
- 2) Tuomari keskeyttää koesuorituksen -Keskeytettiin; tulosta ei lasketa, merk. AVO- / VOI-
- 3) Koira suljetaan kokeesta -Suljettu; tulosta ei lasketa, merk. AVO 0 / VOI 0

Ennen luopumista, keskeyttämistä tai sulkemista suoritettu arvostelu jää voimaan. Arvostelussa tulee aina näkyä syy kokeen keskeyttämiseen.

8. KOIRAN LOUKKAANTUMINEN

Koiran loukkaantuessa sen koesuoritus on keskeytettävä. Ennen keskeyttämistä suoritettu arvostelu jää voimaan, mutta tulosta ei lasketa.

9. VASTUUKYSYMYKSET

Koiran omistaja vastaa koiralle aiheutuneista ja koiran aiheuttamista vahingoista.

10. KOKEEN ARVOSTELUPERUSTEET

Arvosteltavat osa-alueet:

1. Haku	0...10 p	x 3 = 30
2. Ylösajo	0...10 p	x 3 = 30
3. Nouto	0...10 p	x 3 = 30
4. Kokonaisvaikutelma	0...10 p	x 1 = 10
		yht. 100 p

Kustakin osasuorituksesta annetaan jokin seuraavista arvosanoista:

Arvosana 10 = erinomainen suoritus

Arvosana 9 = erittäin hyvä suoritus

Arvosana 8 = hyvä suoritus

Arvosana 7 =kohtalainen suoritus

Arvosana 5-6 = puutteellinen suoritus

Arvosana 1-4 = erittäin puutteellinen suoritus

Arvosana 0 = hylätty, ei suoritusta

Mikäli jotain osa-aluetta ei pystytä arvostelemaan käytetään viivaa (-).

Palkintosijoihin vaadittavat minimipistemäärät ovat

1. palkinto 75 p
2. palkinto 60 p
3. palkinto 45 p

11. MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN

SPME-kollegion esittämät, Cockerspanielit ry:n, Springerspanielit ry:n ja Suomen Spanieliliitto ry:n hyväksymät sääntömuutokset ja ohjeet hyväksyy ja vahvistaa Kennelliiton hallitus.

12. VALITUKSET JA ERIMIELISYYDET

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ja tuomarin näkemyksestä ei voi valittaa. Kokeissa ja kilpailuissa syntyneissä erimielisyyksissä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton yleistä muutoksenhakusääntöä.

13. PAKOTTAVAT SYYT

Kennelliiton hallitus voi erittäin painavista syistä määräajaksi rajoittaa kokeisiin, kilpailuihin ja testeihin osallistumista ja antaa näitä koskevia erikoismääräyksiä sekä hyväksyä muita poikkeustoimia tämän säännön osalta.

SPANIELEIDEN METSÄSTYSKOKEIDEN SÄÄNTÖIHIN LIITTYVÄT OHJEET

Hyväksytty Kennelliitossa xx.xx.2024. Voimassa xx.xx.2025 alkaen

KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

1. JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näiden sääntöjen lisäksi noudatetaan Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita. (Liitevihko), lajikohtaiset järjestämisohteet ja liitteet sekä ”Ohje kokeissa, kilpailuissa ja testeissä käytettävistä tarhatuista riistalinnuista”.

Kennelliitto myöntää SM-kokeen kulloinkin voimassa olevan spanielien metsästyskokeiden SM-kokeen järjestämisohteen mukaan.

2. ANOMINEN

2.1 Luvan anoja ja järjestelyvastaava

Kokeen järjestämisluvan anoo Kennelliiton jäsenyhdistys. Kokeet on pyrittävä järjestämään kokeissa käytetyn pääriistan metsästysaikana.

2.2 Anomisen määräaika

Koe on anottava Kennelliiton kulloinkin määräämänä aikana.

2.3 Anomuksen sisältö

Koanomuksessa on mainittava kokeen järjestäjä, kokeen luonne (SPME tai SPME-V tai spanieleiden vesityökoe), koeaika ja paikka, kilpailuluokat, osanottomaksun suuruus sekä kenelle ja mihin mennessä ilmoittautuminen ja osanottomaksu suoritetaan, tehtävään lupautuneen ylituomarin nimi sekä vastaava koetoimitsija. Myös mahdolliset rajoitukset on mainittava ja rajoittamisessa tulee noudattaa Kennelliiton ohjetta.

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava niistä annettuja sääntöjä ja määräyksiä.

2.4 Anomuksen osoitus

Anomus osoitetaan aina sille kennelpiirille, jonka alueella koe järjestetään.

2.5 Kokeesta ilmoittaminen ja tiedottaminen

Hyväksytyt kokeet julkaistaan Kennelliiton tapahtumakalenterissa.

3. ILMOITTAUTUMINEN KOKEESEEN JA SIITÄ POISJÄÄMINEN

Kokeisiin ilmoittaudutaan järjestäjän määräämällä tavalla. Ilmoittautuminen on tehtävä ilmoituksessa olevaan päivämäärään mennessä ja osanottomaksu on maksettava järjestäjän ilmoittamalla tavalla. Koiranomistajalle on heti ilmoittautumisajan päätyttyä ilmoitettava kokeeseen pääsystä.

Päteväksi poisjäämisen syyksi katsotaan koiran tai omistajan/ohjaajan todistettava sairaus tai nartun alkanut kiima. Pois jäämisestä on ilmoitettava koetoimikunnalle heti esteen ilmettyä. Ilman pätevää syytä osanottomaksua ei palauteta.

4. KOKEIDEN TULOKSET

4.1 Tulosten tarkistus

Kokeen koetoimitsija tarkistaa kaikki laskelmat ja huolehtii tulosten merkitsemisestä Kennelliiton Omakoiran tulostallennusohjelmaan sekä koirakohtaisille lomakkeille ja jättää ne viipymättä ylituomarin tarkistettaviksi ja hyväksyttäväksi.

Ylituomarin on vahvistettava lomakkeet allekirjoituksellaan ja lisättävä tuomarinumeroinsa nimen yhteyteen sekä vahvistettava valionarvoon oikeuttavat tulokset, myös Suomen mestarin -arvon. Koirakohtaisessa pöytäkirjassa tulee olla myös arvostelleen tuomarin tiedot.

4.2 Tulosten lähettäminen

Koetoimikunnan on lähetettävä ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat koepöytäkirjat ja koirakohtaiset pöytäkirjat viikon kuluessa kokeen päättymisestä Kennelliiton ohjeen mukaan. Koetoimitsija tekee sähköiset pöytäkirjat Kennelliiton Omakoiran koetulosohjelmaan, jossa ylituomarin kertomus ja SM-arvo ja jättää ne ylituomarin hyväksyttäväksi.

Ylituomarikertomukseen kirjattavat asiat:

- kokeen alkamis- ja päättymisajankohta
- kuvaus koemaastoista ja koeolosuhteista
- saaliiksi saatu riista
- lavastusten lukumäärä
- tarhattuja riistalintuja käytettäessä kts. Kennelliiton ohje ”Ohje kokeissa, kilpailuissa ja testeissä käytettävistä tarhatuista riistalinnuista”

Kokeen tulokset tallennetaan ja toimitetaan eteenpäin Kennelliiton kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukaisesti.

5. YLEISIÄ OHJEITA

Ohjeissa määritellään tavoite, millaista ylösajavan ja noutavan koiran käyttö metsästyskoirana tulee olla.

Ylösajavalla koiralla metsästäminen perustuu koiran haun pysymiseen haulikon tehollisen ampumalueen eli hakualueen sisäpuolella. Kaikki koiran ylösajama riista on tällöin haulikolla ammuttavissa.

Koiran tulee aktiivisesti, hakukuviota käyttäen, etsiä riistaa hakualueelta. Haun tulee olla maastonkattavaa. Koiralla tulee olla luontaista halua hakeutua riistaa suojaavan kasvillisuuden sekaan. Lähestyvistä ylösajosta koira viestii selkeästi ja ajaa riistan omatoimisesti liikkeelle. Koiran on pysähdyttävä ylösajoon. Pysähtyminen tulee tapahtua joko itsenäisesti tai käskystä. Koiran on pysähdyttävä heti riistan karkottuessa eikä se saa lähteä riistan perään.

Luvan saatuaan koira suorittaa suoraviivaisen noudon hyvällä riistaotteella. Noudon aikana koira ei saa pudottaa riistaa, vain riistan painaminen maata vasten on sallittua otteen korjaamiseksi. Luovutuksen tulee tapahtua ohjaajalle käteen, eikä koira saa luovutustilanteessa väistää ohjaajaa tai omia riistaa.

Tavoitteesta poikkeaminen aiheuttaa arvosanan alenemisen tuomarin harkinnan mukaan.

Tuomari laskee koiralle ansioksi ja puutteeksi vain sen, minkä hän itse kokeen aikana toteaa. Ylituomarin on koetta edeltävässä ylituomarin puhuttelussa lyhyesti kerrattava koirien ohjaajille arvostelun perusteet ja annettava riittävät ohjeet kokeen läpiviemiseksi. Myös mahdolliset paikalliset maastorajoitukset on ilmoitettava tässä yhteydessä.

Osallistuakseen kokeeseen tulee henkilön, joka kokeessa kantaa haulikkoa, esittää ennen kokeen alkua voimassa oleva metsästyskortti ja aseenkantolupa ylituomarille. Kokeessa ampujana toimivat ylituomarin hyväksymät henkilöt. Turvalliseen aseenkäsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Koe-erä aloitetaan tuomarin määräämässä paikassa ja määräämänä aikana. Tuomari määrää myös yleisen kulkusuunnan. Koiran ohjaajalla on oikeus ehdottaa, mitä maastokohtia hän yleisen kulkusuunnan puitteissa haluaa kuljettavan. Kulkusuunnan valinnassa on ensisijaisesti otettava huomioon, että se johtaa tulokselliseen metsästyksen.

Kokeessa pyritään täydelliseen riistatyöhön.

Kokeeseen liittyviä käsitteitä:

- **Hakualue** - Alue, josta ylösajon tapahtuessa riista on ammuttavissa ohjaajan sijainnista katsoen.
- **Täydellinen riistatyö** - Samasta riistatilanteesta tehty ylösajo, johon pudotus/kaato sekä josta nouto ja luovutus.
- **Ylösajo** – Riistan ylösajo ammuttavaksi, haun suora jatke, ennakoitavissa, pysähtyminen käskystä tai ilman.
- **Nouto** - Koira hakee ammutun riistan ja luovuttaa ohjaajalle.
- **Luovutus** - Koira tarjoaa riistan halukkaasti ohjaajalle.
- **Ansio** - Koira suoriutuu hyvin annetuista tehtävistä vaativissakin olosuhteissa.
- **Törmäys** - Koira ajaa riistan ylös ennakoimatta/vainuamatta.
- **Puurtaminen** – Koira juuttuu riistan hajukenttään toistuvasti.

Lavastuksen suoritus:

Lavastus suoritetaan mielellään koepäivänä ammutulla suolistamattomalla riistalla tai vaihtoehtoisesti voidaan käyttää vastaavaa pakastettua ja suoritushetkellä täysin sulanutta ylituomarin hyväksymää riistaa.

Koira jätetään käskyn alla istumaan ja ohjaaja siirtyy siitä viiden metrin päähän. Tuomarin merkistä avustaja heittää näkösuojasta riistaeläimen 20 metrin päähän koirasta. Heiton ollessa lakipisteessä ammutaan laukaus haulikolla. Koira lähetetään noutoon tuomarin luvalla.

6. KOERIISTA

Koeriistana käytetään koeajankohtana sallittua metsästettävää riistaa. Pääriista mainitaan koeanomuksessa.

Lavastuksissa voidaan myös käyttää tuoreena ja suolistamattomana pakastettua riistaa, joka on koesuorituksen aikana täysin sulanutta ja ylituomarin hyväksymää.

7. KOKEESTA SULKEMINEN

Koira suljetaan kokeesta, jos se:

- vahingoittaa riistaa noudon yhteydessä
- kieltäytyy noutamasta
- kieltäytyy menemästä veteen
- on paukkuarka
- ei irtoa hakuun
- poistuu hakualueelta, eikä palaa kutsusta
- ohjaaja rikkoo sääntöjä ja/tai ei noudata tuomarin ohjeita
- on vihainen ihmisille tai toisille koirille

8. OHJAAJA

Koiranohjaaja saa ohjata koiraansa käskyin ja merkein sekä kieltää koiraansa virheistä. Ohjaaja ei saa kokeen aikana pakottaa, estää tai rangaista koiraa. Koiranohjaaja saa oma-aloitteisesti kytkeä koiransa vain luopuessaan kokeesta.

9. PALKITSEMISEN ERITYISVAATIMUKSET

Avoimen luokan arvostelussa arvostetaan koiran luontaisia metsästystaipumuksia, kuten haun etenevyyttä ja pyrkimystä riistalle sekä ylösajokykyä. Virheitä ja puutteita arvostellaan lievemmin kuin voittajaluokassa. Tuomari voi neuvoa tiettyssä määrin sen alentamatta suorituksen arvoa.

Voittajaluokassa koiralta vaaditaan kaikissa olosuhteissa koulitumpaa, kestävämpää ja kokeneempaa työskentelyä kuin avoimessa luokassa. Koiran on osoitettava hyvää tottelevaisuutta sekä kyettävä sopeuttamaan hakunsa maaston ja tuulen mukaan. Koiran ja ohjaajan toiminnan on oltava metsästyksellistä ja itsenäistä. Hakukuvion tulee olla maaston peittävä ja koiran on tarvittaessa oltava ohjattavissa eri maastonkohteisiin.

Koe-erän pituus on vähintään 30 minuuttia. Vähintään yksi täydellinen riistatyö on ensimmäisen palkinnon edellytyksenä. Täydellinen riistatyö voidaan tehdä myös haavakolla, sen nopean ja varman talteenoton varmistamiseksi.

Ensimmäiseen palkintoon ei mikään pistemäärä saa olla 7:n alapuolella eikä toiseen palkintoon 5:n alapuolella. Koira palkittaessa on aina oltava näyttö kaikista osasuorituksista (hausta, ylösajosta ja noudosta). Mikäli muutoin hyvin toimineelle koiralle ei ole onnistuttu pudottamaan riistaa, ylituomari voi antaa mahdollisuuden noudon suorittamiseen lavastuksella. Lavastukseen perustuva suoritus voidaan palkita korkeintaan 2. palkinnolla, eikä lavastetusta noudosta voi antaa enempää kuin 6 pistettä.

AVO:

Ensimmäisen palkinnon saavuttaakseen vaaditaan, että koira suorittaa kokeen vakuuttavalla tavalla ilman vakavia virheitä.

Toisen palkinnon saavuttaakseen tulee koiran tehdä ansiokasta työtä. Tiettyjä virheitä ja puutteita voidaan hyväksyä.

Kolmannen palkinnon saavuttaakseen koiran tulee työskennellä siten, että huolimatta sen tekemistä virheistä ja siinä havaituista puutteista, suoritus voidaan palkita.

VOI:

Ensimmäisen palkinnon saavuttaa koira, jonka työskentely on hyvin harjoitetun ylösajavan ja noutavan koiran kestävästä työskentelystä ja jolla on hyvät luontaiset kyvyt.

Toisen palkinnon saavuttaa koira, joka on tehnyt joko palkintosijaa pudottavan virheen tai jolta puuttuu riittävät kyvyt, mutta se on muuten suoriutunut koe-erästä hyvin.

Kolmannen palkinnon saavuttaa koira, jolla on toistuvia vakavia virheitä, mutta suoritus voidaan palkita.

Palkittavia ominaisuuksia

Jalostuksen näkökulmasta hyvän ylösajavan koiran tärkeitä palkittavia ominaisuuksia ovat:

- luontainen kyky etsiä ja löytää riistaa
- tehokasvauhtinen hakutyöskentely
- hyvä kontakti ohjaajaan
- ohjattavissa hiljaisiin ja pieniin merkeihin
- hyvä markkeerauskyky
- siisti ja nopea nouto sekä hyvä palautus

Koiran vakavia/ palkintosijaa pudottavia virheitä ovat:

1. koiran tottelemattomuus
2. äänekäs ohjaaminen
3. heikko maaston kattavuus
4. ei löydä ammuttua tai haavoittunutta riistaa (*eye wipe-tilanne*)
5. lähtee luvatta noutoon
6. perään meno
7. riistan väliin jättäminen haussa
8. koiran häiritsevä vinkuminen tai haukkuminen
9. taipumus puurtamiseen ja jäljittämiseen
10. noudossa riistan pudottaminen
11. luovutuksessa riistan omiminen
12. karkottaa riistaa hakualueen ulkopuolelta

Eye wipe

Tilanteessa, jossa koira ei kohtuullisessa ajassa löydä sen omasta ylösajosta ammuttua riistaa, olosuhteiden niin salliessa tuomarin on määrättävä valitsemansa kokeeseen osallistuva koira yrittämään kyseisen riistan löytämistä. Jos toinen koira onnistuu tehtävässään, tulee sen työskentely arvostaa korkealle. Vastaavasti ensimmäisen koiran palkintosija putoaa. Ensimmäinen koira on eye-wipe -tilanteen kohteena ollut koira ja toinen koira eye-wipen tehnyt koira. Jos välittömästi näiden kahden työskentelyn jälkeen tuomari löytää noutamatta jääneen riistan, putoaa molempien koirien palkintosija.

Eye-wipe-tilannetta käytetään vain kahden koiran välillä. Mikäli riista löytyy myöhemmin kokeen aikana, ei tilanne enää aiheuta eye-wipe-ansioita tai menetyksiä.

10. ARVOSTELUOHJEET JA SUORITUSTAPA

Ohjeet on tarkoitettu tuomarin työn helpottamiseksi sekä yhtenäistämään arvostelukäytäntöä tulkintoineen. Pääohjeena pidetään, että tuomari tekee aina oikeutta koiralle.

Koiran arvostelun suorittaa yksi tuomari. Molemmissa luokissa käytetään laatuarvostelua. Kokonaisvaikutukseen sisältyvä tottelevaisuus ja yhteistoiminta arvostellaan kaikkien kokeeseen kuuluvien osasuoritusten yhteydessä.

10.1 Kokeen yleiskulku

Koeryhmälle tulee selvittää riistalajit, joita siinä kokeessa on mahdollista metsästää sekä mikä alue maastosta on kunkin koiran käytettävissä.

Tuomarin on ilmoitettava koiranohjaajalle pääasiallinen kulkureitti. Tuomarilla on oikeus harkintansa mukaan määrätä yleisestä kulkusuunnasta poikkeavia erikoistehtäviä. Koiraa pyritään kokeilemaan mahdollisimman monipuolisissa ja vaihtelevissa maastoissa.

Tuomari ilmoittaa ohjaajalle koe-erän alkamisen ja päättymisen sekä mahdolliset katkokset. Ohjaaja saa laskea koiran irti vain em. ilmoituksen saatuaan. Koira on kytkettävä koe-erän päättyessä. Tuomarin tulee välittömästi koe-erän päätyttyä käydä ohjaajan kanssa läpi kokeen tapahtumat.

Ylituomari voi omasta tai ohjaajan esityksestä käyttää koeryhmässä myös tarkka- ja sivuampujia. Myös tuomarilla on oikeus käyttää asetta. Kaikkien asetta kantavien on pyrittävä tekemään oikeutta arvosteltavalle koiralle.

Koiralle annetaan vähintään 30 minuuttia koeaikaa juuri sen riistan koemaastossa, missä pääriistan esiintyminen on todennäköistä.

Koira palkittaessa on aina oltava näyttö kaikista osasuorituksista.

10.2 Haku

Haun tarkoituksena on maastossa olevan riistan löytäminen ja sille ylösajon saaminen. Koiran tulee aina työskennellä hakualueella ja haun tulee peittää kuljettu maasto. Koira ei saa ohittaa riistaa.

Parhaimmillaan hakukuvio leviää ja supistuu sivuille maaston peitteisyyden ja paikallisten olosuhteiden mukaan. Mahdolliset riista-alueet tulee tarkistuttaa. Koiran nopeuden tulee olla oikeassa suhteessa kuljettuun maastoon, kuitenkin niin, että maaston kattavuus ja tehokkuus toteutuvat. Koiran tulee kattaa etsitty alue mahdollisimman hyvin mahdollisimman vähällä ohjaajansa avustuksella.

Haun tulisi olla vauhdikasta ja koiralla tulee olla luontaista halua hakeutua riistaa suojaavan kasvillisuuden sekaan. Koiran tulee haun yhteydessä aina työskennellä sellaisella etäisyydellä ohjaajasta, että ylösajon tapahtuessa riista on ammuttavissa ohjaajan sijainnista katsoen. Haun tulee aina ilmentää määrätietoista pyrkimystä riistan etsimiseen.

Tuulen suunnalla on vaikutusta koiran työskentelytapaan. Vastatuuleen työskenneltäessä koira hakee systemaattisesti risteillen. Myötätuuleen edettäessä koira pyrkii etenemään suoraan eteen palatakseen hakukuviolla takaisin kohti ohjaajaa. Myös sivutuuli muokkaa varsinkin kokeneiden koirien työskentelytapaa. Etenemistahti tulee sopeuttaa siten, että koiralle suodaan mahdollisuus järkevään työskentelytapaan vallitsevissa tuuliolosuhteissa.

SPME-V

Kun kokeen pääriistana ovat vesilinnut tulee koiran haun tapahtua pääosin uiden ja kahlaten. Koiran tulee osoittaa tarkoituksenmukaista halukkuutta vedessä työskentelyyn. Ansioksi koiralle lasketaan erityisesti uintikestävyys ja ohjattavuus uinnin aikana.

10.3 Ylösajo

Ylösajo liittyy saumattomasti hakuun, ja koiran on sovittava hakukuvionsa siten, että ylösajo tulee mahdolliseksi. Hyvä ylösajo on haun suora jatke, hyvin ennakoitavissa, rivakka ja hakualueella tapahtuva. Lähestyvistä ylösajosta koira viestii selkeästi ja ajaa riistan omatoimisesti liikkeelle.

Koiran tulee pysähtyä ylösajoon itsenäisesti tai käskystä. Jos koira siirtyy markkeeratakseen pudotuksen, se tulee huomioida järkevänä työskentelytapana. Tämä on osattava erottaa perään menosta.

Jos koira pysähtyy lyhyesti ennen ylösajoa, tulee se tulkita tarkennukseksi. Usein haavakon löytö tapahtuu kuten ylösajo ja näin ollen se on arvostelukelpoinen myös ylösajona.

Ylilennosta ammuttaessa koiran tulee pysähtyä laukaukseen.

Koiran tottelevaisuus ja yhteistyö ohjaajan kanssa korostuu erityisesti ylösajotilanteessa.

10.4 Nouto

Koiran tulee pysyä paikallaan laukauksen ja riistan putoamisen aikana. Koira lähetetään noutoon tuomarin luvalla.

Hyvä nouto sisältää nopean ja siistin riistan poimimisen sekä nopean suoraviivaisen paluun ohjaajan luo. Hyvä riistanlöytäjällä ei tukeudu ohjaajaan riistan löytämisessä. Tuomarin tulee arvostaa koiraa, joka menee suoraan riistan putoamispaikalle ja suorittaa tehtävän. Hetkellinen riistan aktiivinen etsiminen ei ole virhe. Hyvä markkeerauskyky on ratkaisevassa roolissa, kun koira lähetetään noutoon metsästäjäalueelle. Koiran tulee olla tottelevainen ja noudattaa ohjaajan antamia käskyjä. Työskentelyalueella koira ei saa häiritä riistaa enempää kuin on tarpeen.

Kun koira lähetetään noutamaan riistaa, jonka putoamista sillä ei ole ollut mahdollista nähdä, tulee sen halukkaasti totella käskyjä ja toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajan kanssa. Nouto, joka on vaikea tai markkeeraamaton tai jossa on pitkä noutomatka, vaikea maasto tai se sisältää vaikeita ylitettäviä maastokohteita, tulee myös arvostaa korkealle. Jos koiralla ei ole mahdollisuutta markkeerata, se voidaan viedä paikkaan, josta nouto voi onnistua.

Koiran on kannettava riista hyvällä otteella ja palattava ohjaajan luokse suorinta tai järkevintä reittiä. Koira saa painaa riistan maahan korjatessaan otettaan paremmaksi. Koira ei kuitenkaan saa pudottaa riistaa noudon aikana. Jos riista putoaa koirasta riippumattomista syistä ei sitä katsota virheeksi. Noudon ja luovutuksen tulee tapahtua riistaa vahingoittamatta halukkaasti ohjaajalle käteen, eikä koira saa luovutusilanteessa väistää ohjaajaa tai omia riistaa. Tuomarin tulee tarkastaa noudetun saaliin kunto sekä välittömästi lopettaa mahdollinen haavakko.

SPME-V

Kokeessa pysähtyminen ja lyhyt kontakti ohjaajan kanssa riittävät noutokäskyn antamiseen. Tämä siksi, ettei riista pääsisi vesiolosuhteissa pakenemaan. Noutoon on kuitenkin oltava tuomarin lupa. Ylilennosta suoritettu markkeeraamaton nouto tulee arvostaa korkealle.

Lavastettua noutoa voidaan käyttää hyvin toimineelle koiralle, jolta on saatu näyttö ylösajosta,

mutta riistan pudottaminen ei ole onnistunut. Ylituomari voi antaa mahdollisuuden noudon suorittamiseen lavastuksella.

10.5 Kokonaisvaikutelma

Kokonaisvaikutelma arvostellaan kaikkien kokeeseen kuuluvien osasuoritusten yhteydessä. Kokonaisvaikutelmaan vaikuttavat koiran ansiot tai niiden puutteet kaikilla osa-alueilla, sekä koiran erityisansiot.

Kokonaisvaikutelman arvioinnilla voidaan tasapainottaa, korottaa tai vähentää pistemäärää palkintosijan rajatapauksia määrätessä. Pisteitä voidaan käyttää myös palkittujen koirien paremmuusjärjestykseen asettamisessa.

Ohjaajan toiminta koe-erän aikana voi nostaa tai laskea kokonaispistemäärää.

SPME-V

Koiran tulee osoittaa tarkoituksenmukaista halukkuutta vedessä työskentelyyn. Ansioksi koiralle lasketaan erityisesti uintikestävyys ja ohjattavuus uinnin aikana, haun itsenäinen, määrätietoinen eteneminen, sekä kyky hakukuviolla painostaa riista liikkeelle kaislikoista. Vesilintukokeessa työskentely vedessä uiden tai kahlaten on pääliikkumistapa.

Hyvään uimataitoon ja määrätietoiseen etenemiseen vaikeakulkuisessa kaislikossa tulee aina liittyä haun yhteydessä esitetyt vaatimukset maaston haravoimisesta. Koiran on osoitettava tarkoituksenmukaista halukkuutta työskennellä vedessä uimalla ja kahlaamalla.

Maasto-olosuhteet voivat olla vesiolosuhteissa vaihtelevia. Leveässä luhdassa haun tulee olla tarkoituksenmukaista mahdollistaen ylösajon ja riistalaukauksen sopivalta etäisyydeltä. Koiran on kyettävä pitkiinkin noutamatkoihin, jopa hakualueen ulkopuolelle, samoin jos koira joudutaan lähettämään kauas ulottuviin tarkastustehtäviin. Näistä on kuitenkin sovittava arvostelevan tuomarin kanssa etukäteen.

11. SPANIELEIDEN VESITYÖKOE

Vesityökokeessa arvostellaan koiran hallittavuutta sekä kykyä löytää ja noutaa riistaa uimalla maalta tai vedestä, kasvillisuuden seasta.

Vesityökokeen hyväksytyt suoritus on pääsyvaatimuksena SPME-/SPME-V –kokeen AVO-luokkaan.

Koeriista

Riistana käytetään suolistamatonta vesiriistalintua tai rauhoittamatonta lorkkia. Pakastetun riistan tulee olla täysin sulatettua. Kokeen tuomari hyväksyy kokeessa käytettävän riistan ennen koesuoritusta. Suolistettu tai sulamaton pakastettu riista ei kelpaa.

Koesuoritus

Ohjaajalle näytetään alue, josta hän saa ohjata koira. Koiran tulee luovuttaa lintu ohjaajan ulottuville. Koiran annetaan työskennellä niin kauan, kuin tuomari katsoo sen työskentelyn olevan mielekästä.

Vesityökokeessa heitetään lintu kasvillisuuden sekaan. Välimatka koirakon ja putoamispaikan välillä tulee olla noin 20 metriä, josta vähintään puolet on uitavaa. Koesuorituksen tulisi kokonaisuudessa olla metsästyksellinen tapahtuma. Koiralla tulee olla mahdollisuus nähdä lintu ilmassa. Linnut pyritään heittämään kaikille kokeeseen osallistuville koirille samaan paikkaan. Laukaus haulikolla ammutaan rannalta ja ampuja tulee sijoittaa siten, että se helpottaa koiran markkeerausta. Laukaus ammutaan riistan ollessa heiton lakipisteessä.

Suorituksen aikana koira on kytkemättömänä. Suoritus alkaa tuomarin merkistä lähetyspaikalta. Jos koira lähtee luvatta noutoon, se voidaan palauttaa lähetysalueelle ja lähettää uudelleen luvalla noutoon. Mikäli koira suorittaa noudon ilman tuomarin lupaa, suoritus hylätään.

Kokeen arvostelu

Vesityökoe arvostellaan hyväksytyksi tai hylätyksi.

Hyväksynnän vaatimukset: nouto suoritetaan tuomarin luvalla, koira menee vapaaehtoisesti veteen, sekä noutaa linnun ohjaajan ulottuville.

Hylkäävät virheet:

- koira vahingoittaa riistaa noudon yhteydessä
- koira on paukkuarka
- koira jättää ohjaajan
- koira suorittaa noudon ilman tuomarin lupaa
- koira on vihainen ihmisille tai toisille koirille
- ohjaaja rikkoo sääntöjä ja/tai ei noudata tuomarin ohjeita

PALKINTOTUOMAREIDEN JA YLITUOMAREIDEN KOULUTUS, PÄTEVÖITYMINEN JA TOIMINTA

Palkintotuomariksi aikovan on oltava perehtynyt ennen tuomarikoulutuksen aloittamista SPME-kilpailumuodon rotujen käyttöön.

Hänen on oltava luonteensa ja arvostelukykynsä puolesta tehtävään sopiva ja omattava riittävä fyysinen kunto kyseiseen tehtävään.

Palkintotuomarikoulutusvaatimukset

- on iältään vähintään 18-vuotias
- omistaa metsästyskortin
- oltava fyysisiltä ominaisuuksiltaan tuomariksi sopiva
- on pätevä SPME- kokeen koetoimitsijaksi
- on perehtynyt SPME- kokeen erityispiirteisiin sekä sääntöihin ja toiminut spme-koetoimikunnan vastaavana koetoimitsijana vähintään 3 kertaa
- on saavuttanut SPME- kokeissa vähintään voi 3 tuloksen omistamallaan tai sijoituksen kautta hallinnassaan olevalla koiralla
- on saanut suosituksen kennelliiton jäsenyhdistykseltä

Spanieleiden rodunomaisten kokeiden kollegion SPME-kollegio käsittelee tuomarikurssilaisten hakemukset ja kutsuu koulutukseen hakeutuneista tarpeelliseksi katsomansa määrän koulutettavia. Koulutuksen järjestävät SPME-kollegion rotujärjestöt.

Palkintotuomarikoulutus

Kurssin johtajina ja heidän varahenkilöinä toimivat kokeneet SPME-ylituomarit.

Kurssille osallistujien velvollisuus on tutustua etukäteen kurssimateriaaliin, voimassa oleviin SPME-sääntöihin ja Kennelliiton kokeita ja kilpailuja koskeviin sääntöihin ja ohjeisiin.

Ennakoilmoittautumisen jälkeen kurssilainen hankkii tarvittavan materiaalin (SPME säännöstö) ja Kennelliiton Yleiset kilpailuja ja kokeita koskevat säännöt ja ohjeet. Kurssin teoreettinen osa on noin 6–8 tuntia. Kurssin yhteydessä on suoritettava lisäksi käytännön harjoittelua ainakin toisena päivänä. Teoreettinen ja käytännön harjoittelu voidaan suorittaa kokeen yhteydessä. Kurssin päätteeksi on kirjallinen ja suullinen loppukuulustelu. Kurssin hyväksytysti suorittaneille annetaan todistukseksi palkintotuomarihakemus.

Hyväksytyt kurssin jälkeen kokelaat suorittavat yleisten kokeiden yhteydessä hyväksytyt kokelasarvostelut vähintään kahdelle eri ylituomarille. Arvostelut on tehtävä molemmissa koemuodoissa (SPME sekä SPME-V) ja molemmissa koeluokissa (AVO sekä VOI) yhteensä vaaditut 8 kertaa. Arvosteluissa palkintoluokan on oltava sama arvostelun vastaanottavan ylituomarin kanssa tullakseen hyväksytyksi.

Anomuksen palkintotuomaripätevyydestä tekee kokelas itse, sen jälkeen, kun on toimittanut kollegiolle tiedoksi hyväksytyt kokelasharjoittelut. Kaavakkeena käytetään palkintotuomarihakemusta. Palkintotuomaripätevyyden myöntää kennelpiiri. Palkintotuomari katsotaan päteväksi silloin kun kennelpiiri on myöntänyt hänelle palkintotuomaripätevyyden sekä arvostelu-oikeuden.

Palkintotuomarin on toimittava tuomarina, kilpailijana tai koetoimitsijana kahden viimeisen vuoden aikana. Tuomareilla on oikeus osallistua ylituomareiden jatkokoulutuksiin ja velvollisuus osallistua palkintotuomareille suunnattuihin koulutuksiin vähintään joka toinen kerta. Valvonta kuuluu SPME kollegiolle.

Kollegio esittää tarvittaessa arvosteluoikeuksien poistamista kennelpiirille. Arvosteluoikeus on mahdollista saada takaisin osallistumalla palkinto/ylituomarikoulutukseen.

Ylituomarikoulutus ja pätevänti

- Ylituomarikoulutuksessa noudatetaan Suomen Kennelliiton yleistä ohjetta.

SPME- kokeen lajikohtaiset vaatimukset

- On oltava voimassa oleva metsästyskortti.
- On aktiivisesti ollut mukana koetoiminnassa ja arvostellut lukuisia koirien koesuorituksia.
- On arvonantoa nauttiva ja kokenut palkintokoetumari ja hyvin perehtynyt ko. koemuotoon ja siihen osallistuviin rotuihin.

SPME-kollegio käsittelee hakemukset ylituomarikoulutukseen ja käyttää asiassa harkintavaltaansa. Kollegio päättää kurssin kurssinjohtajasta ja varajohtajasta. Kurssin pituus vähintään kaksi päivää, jakaantuen teoriaosuuteen ja käytännön harjoitteluun. Kurssin päätteeksi on kirjallinen ja suullinen loppukuulustelu. Hyväksytyin kurssin jälkeen kokelaat suorittavat SPME ja SPME-V kokeiden yhteydessä kokelasharjoittelun kahdelle eri kokeneelle ylituomarille hyväksytysti yhteensä neljässä kokeessa.

Ylituomarin kokelasarvostelu sisältää koirakohtaiset arvostelut sekä varsinaisen ylituomaritoiminnan kokeen aikana. Koearvostelut on suoritettava 3 vuoden kuluessa lajikohtaisesta koulutuksesta.

Ylituomarin osallistuminen jatkokoulutuksiin

Ylituomarin on osallistuttava hänelle suunnattuun jatkokoulutukseen vähintään joka toinen kerta, ja hänen on toimittava tuomarin tai koetoimitsijan tehtävissä tai osallistuttava kokeisiin koiranohjaajana tai kilpailijana vähintään kerran kahden vuoden aikana.

Kennelliitto peruuttaa arvosteluoikeudet kollegion esityksestä henkilöltä, joka ei täytä jatko-, tai täydennyskoulutus- ja toimintavaatimusvelvoitteita.

SPME-kollegio voi esittää arvosteluoikeuksien palauttamista seuraavilla perusteilla:

- Mikäli aktiivisuusvaatimus täyttyy, oikeuksien palauttamiseen riittää jatkokoulutukseen osallistuminen.
- Mikäli kumpikaan kriteereistä ei täyty, tarvitaan jatkokoulutus ja vähintään kahden koiran harjoitusarvostelu kokeen ylituomarille, jossa luokkatulos oltava sama.
- Niin kutsuttu *Force majeure* -tilanne
 - Kollegio voi ottaa arviointioikeuden käsittelyyn kirjallisesta hakemuksesta, josta ilmenee toiminta ja syy vallitsevaan tilanteeseen ja käyttää harkintavaltaansa tilanteessa.

KOIRANOHJAAJAN TOIMINTAOHJE

1. Koiranohjaajana spanieleiden metsästyskokeessa voi toimia henkilö, joka omaa riittävän hyvän fyysisen kunnon.
2. Koiran ilmoittaminen kokeeseen tehdään kirjallisesti kokeen ilmoituksessa olevaan päivämäärään mennessä osanottomaksuineen, ellei koeilmoituksessa ole toisin määrätty.
3. Kokeen järjestäjät ilmoittavat koiran omistajalle, onko hänen koiransa voitu hyväksyä kyseiseen kokeeseen. Myönteisessä tapauksessa ilmoitetaan myös kokoontumispaikka ja -aika sekä tieto majoittumis- sekä ruokailumahdollisuuksista.
4. Koiranohjaajan on oltava koetoimikunnan ilmoittamalla kokoontumispaikalla määrättyä aikana ja tarkoin seurattava ylituomarin puhuttelua, koska tässä tilaisuudessa saadaan toimintaohjeet kokeen ajaksi.
5. Koiranohjaajan täytyy ennen ylituomarin puhuttelua esittää vastaavalle koetoimitsijalle koiran rekisteri- ja rokotustodistukset. Mahdollisesta häntäamputaatiosta on esitettävä Kennelliiton eläinlääkärin todistus.
6. Kun ohjaaja itse haluaa toimia ampujana, hänen tulee esittää ylituomarille voimassa oleva metsästyskortti ja aseenkantolupa. Asetta on aina käsiteltävä suurta varovaisuutta noudattaen. Mikäli koiranohjaaja kantaa kokeessa asetta, on hän velvollinen huolehtimaan aseensa turvallisuudesta käsittelemällä. Taukojen ja siirtymisen sekä riistalaukauksen jälkeen ase ei saa olla ladattuna ja tämä tulee olla havaittavissa esim. taittamalla ase tai jollain muulla selkeällä tavalla. Mikäli erien aikana tuomari havaitsee vaarallista aseenkäsittelyä, voi hän keskeyttää koesuorituksen. Ampuma-aseena käytetään haulikkoja. Kokeen järjestäjällä on mahdollisuus ohjeistaa käytettävä haulikoko. Jos ohjaaja ei kanna itse asetta, hän on itse vastuussa ampujan hankkimisesta ja kuluista. Koetoimikunta auttaa resurssiensa mukaan.
7. Koiranohjaaja on kokeen aikana aina koiran virallinen edustaja riippumatta koiran omistussuhteista.
8. Koiranohjaaja huolehtii tuomarin kuljettamisesta maastoon, ellei sitä tuomarin ja koetoimikunnan kanssa toisin sovita.
9. Koe-erä alkaa ja päättyy aina tuomarin määräämässä paikassa. Tuomari päättää maastossa kuljettavan yleisen kulkusuunnan.
10. Koiranohjaaja voi kulkusuunnan puitteissa esittää mitä maastonkohtia hän haluaisi kuljettavan.
11. Ohjaaja ei saa kytkeä koiraansa ilman tuomarin suostumusta paitsi ilmeisen vaaran uhatessa. Muussa tapauksessa se katsotaan kokeesta luopumiseksi.
12. Koiranohjaajan tulee tarkoin noudattaa niitä ohjeita, joita ylituomarin puhuttelussa on annettu ja koe-erien aikana arvostelevalle tuomarin ohjeita.
13. Koiranohjaajalla on oikeus ohjata koiraansa käskyin ja merkein sekä kieltää virheistä, mutta tämän tulee tapahtua hillitysti ja koira fyysisesti estämättä. Vähä-ääninen ja hillitty työskentely koiran kanssa johtaa yleensä parhaaseen tulokseen. Se kuvastaa hyvää yhteistoimintaa koiran ja ohjaajan välillä.
14. Riistaa on käsiteltävä kaikissa tilanteissa hyvään metsästystapaan kuuluvalla kunnioituksella.
15. Erän päätyttyä tuomari käy yhdessä ohjaajan kanssa läpi kokeen kulun ja sen tapahtumat.
16. Ylituomarin hyväksymästä sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa. Muista syistä syntyneet erimielisyydet on viipymättä ilmoitettava ylituomarille. Ylituomari antaa jatkovalitusmenettelystä ohjeet, mikäli ko. henkilö ei tyydy ylituomarin ja koetoimikunnan yhdessä tekemään päätökseen.
17. Koiranohjaaja on velvollinen huolehtimaan koiran kaikinpuolisesta hyvinvoinnista kokeen aikana niin koemaastossa kuin majoitusalueella. Koiran aiheuttamista vahingoista

vastaa koiran omistaja.

18. Koiranohjaajan tulee käyttäytyä kokeessa esimerkillisesti tuomareita, toimitsijoita, toisia ohjaajia ja muitakin läsnäolijoita kohtaan.

19. Ohjaajan tulisi olla perehtynyt kyseessä olevan riistan metsästyksen, sen luontaiseen käyttäytymiseen ja esiintymiseen maastossa. Näin hän voi saada koiran tilanteeseen, jossa riistatilanne on mahdollista.

20. Huomioliiviä/pantaa voi turvallisuussyistä käyttää. Liivi/panta ei kuitenkaan saa olla suoritusta parantava (esimerkiksi kelluttava tai neopreeniliivi).

21. Videokuvan tallentaminen on sallittua vain koetoimikunnan luvalla.